

Abraham, XV. freisinški škof

I. Abrahamov rod in izvolitev

So nekateri, ki pri Hundiju v metropoli mislijo, da je bil naš Abraham potomec palatinov Koroške, ki so pozneje postali goriški grofje. Zdi se, da te pisce podpirajo tudi istodobne pergamentne listine, ki pravijo, da je Abraham v sosednjih predelih Koroške, in sicer na današnjem Kranjskem, imel nekaj lastnih posesti, s katerimi je precej povečal premoženje svoje freisinške cerkve, kot bo jasno razvidno iz povedanega. Pri negotovi stvari navadno nič gotovega ne trdimo. Še pred nastopom freisinške stolice je bil Abraham tej cerkvi na nek način bodisi posvečen bodisi zavezan, kar domnevamo iz tega, ker je njegovo ime jasno navedeno ob neki zamenjavi dobrin, ki je bila izvedena pod sv. Lantpertom Freisinškim; in ker je postavljen pred ostale prve kanonike, ki to zamenjavo potrjujejo in (kar opozarja na njegovo posebno prednost glede na navade tistega časa) se imenuje *Domnus*. Da se je izvolitev Abrahama izvršila kmalu po smrti sv. Lantperta, namreč 957, o tem ni treba dvomiti. Temu ne nasprotuje niti dejstvo, da na Abrahamovem nagrobniku piše, da je umrl leta 992 in da je bil na čelu škofije 37 let, tako da bi bilo najbrž treba reči, da je bil izvoljen Kristusovega leta 955, poudarjam, tudi to ne nasprotuje. Kajti to pričevanje niti ni tako pomembno, saj nikakor ni iz istega časa, torej iz desetega stoletja, temveč mnogo poznejšega datuma, posebno še, ker Kristusovo leto 992 tu ni izraženo z rimskimi številkami oziroma s črkami, ki pomenijo tudi številke, temveč z arabskimi številkami oziroma ciframi, za katere Atanazij Kirher

Freisinški škof Abraham

se imenuje *Domnus*. Da se je izvolitev Abrahama izvršila kmalu po smrti sv. Lantperta, namreč 957, o tem ni treba dvomiti. Temu ne nasprotuje niti dejstvo, da na Abrahamovem nagrobniku piše, da je umrl leta 992 in da je bil na čelu škofije 37 let, tako da bi bilo najbrž treba reči, da je bil izvoljen Kristusovega leta 955, poudarjam, tudi to ne nasprotuje. Kajti to pričevanje niti ni tako pomembno, saj nikakor ni iz istega časa, torej iz desetega stoletja, temveč mnogo poznejšega datuma, posebno še, ker Kristusovo leto 992 tu ni izraženo z rimskimi številkami oziroma s črkami, ki pomenijo tudi številke, temveč z arabskimi številkami oziroma ciframi, za katere Atanazij Kirher

z drugimi misli, da so jih Arabci v desetem stoletju prevzeli od Indijcev, Španci pa od Arabcev šele v 13. stoletju in ta podatek ima Mabilonij v svojem zelo učenem delu *O diplomaciji*; tam tudi piše, da je bila raba teh cifer pri latinsko pišočih redka pred 14. stoletjem; to bodo gotovo radi potrdili tudi izobraženi in pri razkrivanju starih pergamentov izkušeni možje; torej bi se bila lahko prikradla napaka v številke poznejšega kamnoseka. Toda vse to naj bo prepuščeno sodbi bralca.

II. Položaj Cerkve, cesarstva in Bavarske od Kristusovega leta 957 pa do 972.

V nasprotju z Baronijem Pagij piše, da je rimskega papeža Agapita II. nasledil Janez XII. ne leta 955, temveč 956. Poroča se tudi, da je ta Janez kot komaj dvanajstleten mladenič z orožjem zasedel sedež svetega Petra in da so s to intruzijo nazadnje soglašali legitimni volilci, da ne bi prišlo do razkola, kar bi bilo še večje zlo kakor sama intruzija. Skoraj v istem času je naša Bavarska izgubila vojvodo Henrika, prvega s tem imenom, moža najvišjega duha, in vrednega, da bi bil imenovan cesarjev brat, ko ne bi bil še močnejše stremel za tem dostojanstvom. Marsikdo ga je razen tega obdolžil velike brezbožnosti, saj si je upal svetim možem, tudi znamenitim po sijaju posebnih časti, prizadeti škodo; oglejskega patriarha je prizadel glede moškosti, solnograškega nadškofa Herolda pa glede oči, kakor poroča Bruner in dodaja, da se drugega ni nikdar pokesal, prvega pa se je. Vzrok nikakor ni bil drug kakor ta, da je Herold domovini v pogubo poklical Madžare: pri tej stvari bralca opozarjamo na druge bavarske pisce in mislimo, da nobenega od tistih dejanj ne smemo zagovarjati. Sicer pa je Henrik I. v vodenju Bavarske sledil sin Henrik II., imenovan Prepirljivec: na mesto oslepelega solnograškega nadškofa Herolda pa je bil *po izvolitvi in zahtevi skoraj vseh bavarskih plemičev, klerikov in laikov postavljen Friderik*, potomec grofov iz Kiemgaua, znamenit ne toliko po plemenitosti kakor po slovesu vrline in učenosti, Herold pa je bil končno povsem odstranjen.

Cesarju Otonu so v naslednjih letih Slovani povzročali velikanska opravila; in ker je tudi v Italiji povzročal nemire kralj Berengar, je papež s ponovno in ponovno prošnjo cesarja povabil v isto Italijo k cesarski kroni; potem ko je uredil zadeve v Nemčiji ter sedemletnega sina Otona, določenega za kralja Nemčije, dal okronati v Aachnu, je končno tja premaknil vojsko in že s samim strahom svojega imena v deželi nadvse srečno vzpostavil mir; z velikim slavljenjem in odobravanjem je bil sprejet v Rimu, papež pa ga je leta 962 okronal s cesarskim diademom. Toda v Italiji sreča ni trajala dolgo. Medtem ko je cesar zasledoval Berengarja, je bil papež Janez zasačen, da igra skupno igro z Berengarjevim sinom Adalbertom; ker je bil obtožen tudi drugih zločinov, ga je cesar zaradi nič manj nevrednega dejanja odstranil s Petrovega sedeža in namesto njega postavil Leona VIII. Berengar se je končno znašel v izgnanstvu in bil poslan na Bavarsko, kjer je pozneje umrl v ujetništvu. Pozneje, ko se je Oton oddaljil od Rima, se je Janez XII., poklican od Berengarjevih pristašev, vrnil v Mesto, sklical koncil in Leonu odvzel sveta oblačila ter s številom laikov nadomestil tiste, za katere se je zdelo, da jih je posvetil nezakoniti papež Leon. Tedaj pa se je Janez, kakor da bi bil stvar dobro opravil, napotil v prijeten kraj zunaj mesta in tam našel smrt; neznana roka ga je ponoči ranila in kmalu nato je umrl, kakor piše P. Kolbij. Baronij na široko dokazuje, da Leon ni bil zakonit papež, in hvali freisinškega škofa Otona, pisca dvanajstega stoletja, ki je o tej zadevi

zelo dobro pisal. Toda mi bi bralca napotili k samemu Otonu in njegovo pričevanje prepustili v temeljit pretres. Na mesto papeža Janeza je rimski kler postavil Benedikta V., medtem ko je Oton po Umbriji zasledoval Berengarjeve ostanke. Ko je zvedel za to novo izvolitev, se je silno razburil, takoj prihitel v Rim, Benedikta odstranil s častne službe, ga potem odpeljal na Saško in pridržal v Hamburgu; kmalu zatem je v izgnanstvu dostojanstveno umrl, mnogo pretrpel, prebivalci Saške pa so ga imeli za mučenca. Nekateri pišejo, da sta /papež/ Benedikt V. in protipapež Leon VIII. umrli istega leta, Kristusovega 965. Toda za njima je papeško službo po pravični izvolitvi nastopil Janez XIII., ki pa so ga kmalu nato Rimljani zavrnil. Ker cesarju to niti malo ni bilo pogodu, je spet prihitel v Italijo, strogo nastopil proti Rimljanom in Janeza postavil nazaj na prestol; z njim je v naslednjem letu, torej Kristusovem 967, odšel v Ravenno, se udeležil koncila, na katerem se je zbralo kar največ škofov in tu je bilo sklenjeno marsikaj v izredno korist Cerkve. Sam cesar je že v Kristusovem letu 961 glede jurisdikcije cerkva v cesarstvu določil naslednje, kar po Goldastu Janez Palatij ocenjuje na ta način:

Oton po božji naklonjenosti in milosti kralj. Zapovedujoči ukazujemo, da si noben javni sodnik ali kdorkoli iz sodne oblasti, nikdar v nobenem času ne drzne vstopiti v cerkve, ki so bile sprejete v našo ali naših kraljevskih predhodnikov zaščito, ali na kraje ali na polja ali ostale posesti omenjenih cerkva, katere sedaj zakonito posedujejo znotraj naše kraljevske oblasti, ali jih bo pozneje pod njihove pravice namenila božja naklonjenost, (naj si torej ne drzne vstopiti) k pravičnim, ki bi jih poslušali po sodniškem običaju, k izterjevanju dajatev, gradnji stavb ali poti, naj si ne drzne odvesti s seboj državljane ali protipravno zaposliti ljudi teh cerkva; tudi naj ne zahteva kakršnihkoli prihodkov ali neobičajnih priložnostnih darov; naj si ne domišlja kakorkoli zahtevati tiste stvari, ki so bile omenjene prej, ljudje pa naj opravljajo pri istih cerkvah tlako, kar se saško imenuje Malman; zaščito in varovanje naše cesarske moči določamo; tudi naj se ne preiskuje pred nobeno sodno oblastjo, razen pred škofi samih cerkva ali pred advokati, ki jih izvolijo škofje istih krajev ali jih dobijo od nas. In sami škofje naj se z vsemi svojimi stvarmi zvesto pokorijo našemu ukazu in naj še naprej ostanejo pod našo zaščito. Bratje pa, katerim je bilo po naši ali naših prednikov darežljivosti kaj prepuščeno, naj imajo dovoljenje, da izbirajo med seboj pastirja, kateregakoli hočejo, vendar pod pogojem, če se najde med njimi takšen, ki ga lahko potrdijo živiljenje in nravi, pri čemer pa pri vseh zadevah odloča naša cesarska beseda.

Tajnik Lindulf pregledal namesto nadkanclerja Brunona. Dano v Burchu sedmi dan pred idami v 961. letu Gospodovega utelešenja. V 4. indikciji, v 22. letu našega kraljevanja.

Sicer pa je po Baronijevem pričevanju cesar, potem ko je bil končan koncil v Ravenni, svojega sina Otona iz Nemčije poklical v Italijo in dosegel, da je bil tu ovenčan s cesarsko krono; le-tega je potem za vodenje cesarstva vzgajal in poučeval zelo pobožni in učeni menih Ekhard iz samostana Sv. Galla, kot piše naš Bucelin.

V prvem delu 4. zvezka Koncilskih aktov kot tudi v nadaljevanju prvega dela Nemškega arhiva beremo, da se je v sklepil sinode, sklicane v Ravenni, ob povišanju magdeburške Cerkve v metropolijo, podpisal tudi naš Abraham s temi besedami: Abraham, škof sv. freisinške cerkve, sem bil prisoten. Bucelin pravilno omenja, da je prvi magdeburški nadškof prišel iz našega treviškega samostana božanskega Maksimina,

namreč sveti Adalbert.

V Kristusovih letih 968 in 969 je Oton slavil nove zmage proti Italijanom in proti Nikeforju, cesarju Vzhoda; toda pozneje je Nikeforjevo hčer Theofanijo zaročil s svojim sinom Otonom.

P. Adam Widl iz DJ v svojem Sv. Sebastijanu Eberspergenskem piše, da je bilo leto 969 po Kristusovem rojstvu pogubno in usodno za nekatere izmed semptenskih grofov. Umril je Adalberon I., glava družine, 11. septembra; njegova žena Leukarda 30. oktobra; malo prej pa Wilibirga, Adalberonova sestra. In telesa vseh so bila pokopana v Freisingu in od naslednika Ulrika počaščena s pravičnimi zadušnicami; tako tam pričakujejo poslednjo trombo. Tako on: ne navaja nič drugače kakor knjiga Bayrischer Chronic .. kurzer Auszug.

V Rimu je v Kristusovem letu 971 Janez XIII. sklical splošno sinodo, kjer so bili napadalci cerkvenih zadev zlovesčje prekleti. V istem letu je sveti Ulrik že tretjič pozdravil sveti prag božanskega Petra; ko se je vračal iz Rima, je v Ravenni pozdravil cesarja in nad prihodom svetega moža je bilo njegovo veselje tolikšno, da, ko je Ulrik prišel pred cesarja prej kakor se je mislilo, mu je ta pritekel nasproti na eno nogo bos ter padel škofu v objem.

V naslednjem letu, v Kristusovem 972, je cesar Oton v jesenskem času v Ingelheimu sklical slavno sinodo, na kateri se je pojavil isti sv. Ulrik, oblečen v habit reda sv. Benedikta, kar mu je bilo že v nežni mladosti v samostanu sv. Galla izredno pri srcu; prisotnim škofom je predlagal, da ga razrešijo škofovske službe in ga zamenjajo z njegovim nečakom Adalberonom. Toda očetje so rekli, da ni prav, da bi Ulrik odločil častno službo. Sicer pa so nazadnje dali soglasje k povišanju Adalberona. Toda Višji so imeli drugačne načrte. Adalberon je namreč kmalu zatem, še pred Ulrikovo smrtjo, umrl nenadne smrti. Ulrikova želja ni bila povšeči božji volji, kakor je sam spoznal ob nekem videnju. Avtor njegovega življenjepisa pri Baroniju piše takole: *Nekega dne, kot da bi se zbudil iz nekega težkega spanja, reče njim, ki so sedeli z njim in to poslušali: joj! joj! ker sem pogosto gledal na tistega svojega nečaka Adalberona in ker sem z njim in zanj soglašal v skladu s svojimi željami, me nočejo nekaznovanega sprejeti v svojo družbo. Po teh besedah je takoj umolknil. Baronij dodaja: Glej zate: Presveti Ulrik, star enainosemdeset let in tik pred smrtjo, je hotel odložiti od sebe zemeljska opravila, pred katerimi bi po apostolovih opominjajočih besedah moral biti povsem prost tisti, ki je dan v last božjim stvarjem; nihče, ki se bori za Boga, se ne zaplete s posvetnimi opravili, ves naj bo na voljo sebi in Cerkvi in naj išče, s čimer bi to povrnil; nečak prihaja na misel: misli, da se ni zgodilo brez božjega nagiba, da se je po tistem napornem romanju z neprestanimi prošnjami skušal obrniti na izpovedi rimskih apostolov. O njem namreč avtor (življenjepisa) dokazuje, da je bil učen, prizadeven v služenju Bogu, odločen v dobrih delih, izkušen v besedi, razumevajoč ob nadlogah drugih, hiter za pomoč revnim, skratka obdarjen z mnogimi dobrinami. Ali ni bilo ob moči tolikšnih in takšnih vrlin, čeprav je bil tujec, nujno, da si je želel naslednika in si ga hotel izbrati še za življenja? Še toliko bolj, ker so se kralji vtikali v škofovstvo in se je često dogajalo, da so se vojaki iz posvetnega vojaštva, /da tako/ rečem, vsiljevali v nebeško vojaštvo in bili izvoljeni za škofo. Človek bi te stvari pohvalil in potrdil za pravične: od Boga pa, kot vemo, je bilo to celo zavrnjeno in v veliki meri kaznovano, predusem tako, da je Adalberon z nenadno*

smrtjo bil odzvet iz tega življenja, sam škof pa je bil prištet vredni družbi svetnikov šele, ko se je očistil greha. Toda rekel boš, kje je krivda, ki mora biti pred kaznijo? Sam je vedel zanj, ko je poklican pred tisti božji in strah zbujujoči tribunal slišal zanj in jo, potem ko je šel vase, odkril prisotnim, rekoč, ker sem soglašal z njim v skladu s svojimi željami, me nočejo nekaznovanega sprejeti v svojo družbo. S tem je bilo povedano, da je šlo za nagib mesa in ne duha, ko je za naslednika izbral nečaka, in to po nasvetu in vztrajnih prošnjah njega, ki je končno od presvetega moža /službo/ tudi izprosil in izsilil; že zaradi tega bi ga bil moral spoznati za nevrednega, ker se je potegoval za tisto, pred čemer usak vredni beži. Najmočnejše hudičevo orožje je ljubezen do sorodnikov in z njim napada celo svetnike idr. Tako Baronij: Kaj pa bi k temu rekel današnji svet?

V istem letu Kristusovem 972 se je papež Janez XIII. poslovil od minljivih stvari, za papeža pa je bil izvoljen Donus. Po treh mesecih je Donus umrl, na Petrov sedež se je po glasovih elektorjev povzpел Benedikt VI. Še vedno v istem letu je regensburškemu škofu Mihaelu po nasvetu cesarja Otona v škofovstvu sledil sv. Wolfgang, menih iz Einsideln, katerega je posvetil salzburški nadškof Friderik. Sam Oton, resnično Veliki, vsaj po splošnejši presoji, je leta 973 zaspal v miru, od prebivalca Ursperga pravilno imenovan *ljubezen sveta*. Nadalje se je cesarica Adelhaida po cesarjevi smrti ovila z benediktinsko kapuco, po smrti je prišla v koledar svetnikov; k njim se je nazadnje v istem letu srečno preselil tudi augsburški škof sv. Ulrik, ki je po smrti zaslovel z zelo velikimi čudeži.

III. Darežljivost cesarja Otona I. do innichenske in nekaterih drugih cerkva.

Da bi spomin na cesarja Otona I. pri freisinških na veke ostal blagoslovljen, je v letu pred svojo smrtjo med ostalimi tedaj postavljenimi in tedaj obdarjenimi cerkvami z naslednjo darovnico obogatil tudi innichensko, ki je bila tedaj podložna freisinški.

V imenu svete in nedeljive Trojice. Oton, po milosti božji uzvišeni cesar. Naj vedo vsi naši podložniki, namreč sedanji in prihodnji, kako smo po posredovanju naše spoštovane soproge Adelhaide in našega soimenjaka nekatere naše posesti, ki leže v tarvizinski grofiji nedaleč od reke Vallat, in v kraju, ki se imenuje Chumio in leži blizu brega Brente in ga je Wichbert izročil Isaaku Judu, in v kraju, ki se imenuje Piscatorus in v vincentinški grofiji v območju Gudag preko treh miljnikov in na obeh bregovih Prente pravico do prodaje mesa, in na njegovem ozemlju, ki leži med temi določenimi mejami in se imenujejo aunario, in se potem končuje z vodo, imenovano Musone, potem z reko Diso, se potem konča z Litranom, od koder priteče Silus, in od samega prej omenjenega dvora Gudag, ki se končuje v Auriliji, potem pa v Resciju, torej med temi določenimi mejami, s travniki, pašniki, s prehodnim in neprehodnim svetom, z izdatki in prihodki, s studenci, vodami in vodotoki, ribniki, mlini, z gozdovi in močvirji in z vsemi stvarmi, ki pravično in zakonito spadajo k istemu dvoru, s prejšnjimi in prihodnjimi terjatvami, v blagor naše duše, v služenje Svetemu Kandidu v Innichenu izročili, v roke nam zelo dragega škofa z imenom Abraham; seveda s tem določilom, da isti že omenjeni škof do svoje smrti brez vsakega nasprotovanja to obdrži in poseduje v celoti in neokrnjeno, potem pa izpopolnjeno pripade v služenje svetemu Kandidu v Innichenu, da vekomaj ostane v njegovi lasti in ne preneha. In da bi bila veljavnost te

naše podelitve trdna in bi ostala neomajna, smo ukazali, da se zapiše ta listina in zapečati z odtisom našega pečatnega prstana. Dano petega dne pred junijskimi kalendami /28. maja/ v letu Gospodovega utelešenja 972, v 15. indikciji, v 30. letu kraljevanja gospoda Otona in osmem letu cesarovanja. Storzjeno v Proilu v Pavii.

V tem dokumentu bo učeni bralec opazil, da se Kristusovo leto pravilno ujema z indikcijo; toda število let kraljevanja in cesarske oblasti se z njima nikakor ne ujema. Domnevamo, da se je napaka prikradla zaradi nepazljivosti pisarja.

Tu nas Adelzreiter opozarja, da se je po Otonovi darežljivosti samostan v Benediktbeuernu dvignil iz pogorišča in ruševin, v katere ga je pahnilo nasilje Madžarov; obnovo je svetoval sveti Ulrik, da bi s cesarjevim darom pomagal nadškofu Wolfoldu, ki je obnavljal zidove. Tako hvaljeni pisec. Nikakor ne vemo, od kod je Adelzreiter to prevzel. V našem benediktbeuernskem arhivu, v listinah iz desetega in enajstega stoletja, nismo našli nič drugega kot to, da je duhovnik Wolfold oziroma Woalfeon po posredovanju sv. Ulrika od cesarja Otona dosegel dovoljenje za obnovo tiste porušene cerkve in to predvsem na podlagi svojega dednega premoženja, ki ga je v slovesni opravi vpričo Otonovih poslancev in številnega plemstva izročil sv. Benediktu. Obstaja prepis te darovnice, napisan z istodobno roko, namreč v desetem stoletju. Toda nikjer pri nas se ne omenja, ali je cesar Oton bodisi kaj dodal iz svojega bodisi vrnil kak del tistega imetja, ki je bilo samostanu odvzeto. Vendar še naprej ostaja enako gotovo, da sta bila tako sv. Ulrik kot cesar Oton kar najbolj zaslužna za naš samostan, namreč ker je Ulrik našim ruševinam prišel na pomoč z dobrodelnim posredovanjem, Oton pa z dejansko naklonjenostjo obnovi.

Nadalje je naš Wolfold, potem ko je obdaril naš kraj in se lotil njegove obnove, pridobil nekaj ljudi in postavil šolo za klerike, katere je skušal bogato poučiti v vedah in krepostih. Končno je sam postal menih v sedmem letu pred svojo smrtjo, ko sta od naših preostala samo dva meniha, namreč duhovnika Berthrik in Simpert. O tej stvari in o novo uvedeni Wolfoldovi družini bo morda več govora na drugem mestu, ker želimo zavreči nekatere zgodbice, ki so se o tej stvari vseprek prikradle v poznejše kodekse piscev. Sicer pa o tem, kaj vse je Oton nudil drugim bolj odmaknjenim cerkvam, obširno poročajo zgodovinarji, h katerim iz želje po kratkosti moramo napotiti bralca.

IV. Dogodki v Cerkvi in cesarstvu v Kristusovem letu 973 in 974, o darežljivosti cesarja Otona II. do freisinške cerkve.

Cesarja Otona, svojega očeta, je v Kristusovem letu 973 nasledil sin Oton II., ki je bil že prej pomagal voditi cesarstvo; kot je opazil Pagij, sta torej pri njem dve obdobji, prvo od Božiča leta 967, ko je bil postavljen za socesarja, drugo pa od sedmega maja pričujočega leta naprej, ko je nasledil očeta. Tedaj je bil še za krmilom rimske Cerkve Benedikt VI., ki je - kot poroča Mezger - v korist salzburškega nadškofa Friderika izdal odlok, s katerim je njemu in njegovim naslednikom, v celi noriški provinci, izrecno v Gornji in Spodnji Panoniji, potrdil najširše polnomočje nadškofa in namestnika, kakršno so imeli njegovi predhodniki; vsakemu drugemu pa je v teh pokrajinah odklonil uporabo palija. Düker navaja listino. Sam papež Benedikt je bil v Kristusovem letu 974 od zločincev pahnjen v ječo in umorjen. Medtem ko je bil Oton zaposlen z

IN nomine Sancte & individuae Trinitatis Otto divina favente Clementia Imperator Augustus. Norverit omnium industria fidelium nostrorum, tam presentium quam futurorum, qualiter nos per interventum dilectae Matris nostrae Adalhaide & fidelis nostri videlicet Heinrichi Ducis quasdam partes nostrae proprietatis sitas in Ducatu praefati Ducis, & in Comitatu Poponis*, quod carnio-la vocatur, & qui vulgo Chrainmarcha* vocatur.* Est enim in ipso Comitatu rivulus parvus, qui vocabulo selavorum Sabniza nuncupatur, ab exitu illius ubi oritur, statim cacumina vel summitatesque montium occidentalem partem versus usque ad Zelsach, & hoc ipsum Territorium cum omnibus ad ipsum perti-nentibus, nec non & Alpam Bosangam, deinde trans Zovrizamusque ad mon-tem Lubinic, ipsumque montem usque ad majorem amnem, qui Zovra vocatur, utramque ripam illius amnis deorsum usque ad ostium praetitulati rivuli Sabniza inque* sursum usque ad caput vel exitum ipsius rivuli, quicquid intra ipsa con-fluentia habuisse videamur loca nominata. Sabniza, Lonka, Susane, iterum-que Zelasach, vel qualicunque vocabulo vocantur, hoc totum in proprium cui-dam nostro fideli, nobisque satis caro Episcopo Abraham vocitato donavimus, cum omnibus rebus jure legitimeque ad praetitulata loca aspicientibus, cum curti-libus & aedificiis, mancipiis utriusque sexus, si inibi nostri juris inveniuntur, agris cultis & incultis, pratis, pascuis, sylvis, aquis, aquarumve decursi-bus, molendinis, piscationibus, venationibus, vineis, & vinetis, viis & in-viis, exitibus & reductibus, quaesitis & inquirendis, mobilibus & immobili-bus, haec omnia, ut praescripsimus, volumus, ut praefatus Episcopus firmiter teneat, sine obstaculo vel contradictione ulla. Insuper ubicunque in regione in foresto nostro seu in qualicunque loco pascua porcorum inventa erunt, suis porcis inibi nutritis portionem* habeat. Et ut nullus Comes vel Judex seu ulla persona in aliquo se intromittat absque licentia vel iussione praefati Episcopi*, aut illius hominis, cui Episcopus hoc ad regendum commiserit. Et ut hac nostra donatio-nis auctoritas firmior stabiliorque perseveret*, iustissimus quoque hoc praecceptum praefens inde conscribi, amulique nostri impressione sigillari, per quod volumus, firmiterque jubemus, quatenus praefatus Episcopus liberum sibi habeat arbitrium tenendi, commutandi, tradendi, vel quicquid sibi placuerit exinde sciendi. Et ut verius a posteris nostris in futurum credatur, * nostra id ipsum subitis roborantes. Dat. II. Kal. Julii anno Dominice Incarnationis DCCCCLXXXIII. In-dicti. II. anno Domini Ottonis Regni XIII. Imperii VI. Actum Dribure.

* Alii addunt
Comitis.
* Al. Chraina
Marcha.
* Al. appella-
tur.
Bona in Car-
niolia super
addit.

* Al. inde.

* Al. Sagina-
tionem.
* Al. Abrahaz
* Op. ornatum.

* Al. add.
manu.

Besedilo darilne listine 30. junija 973 (po objavi v Historia Freisingensis, Freising 1724-1729, str. 180)

zaduštivijo nekaterih nemirov v Nemčiji, se je okrepila stara želja nekaterih Rimljanov glede volitev papežev, katere bi, kot je povzročila samovolja, volili brez cesarjeve avtoritete; tako govori Mabilonij. Zato (nadaljuje nadvse učeni pisec) so po smrti Benedikta nepoštene volitve prinesle (na papeški prestol) Dona II. in kmalu za Donom Bonifacija VII, sina rimskega državljana Ferrucija; ker stranka tuskulanskih grofov tega ni mogla ravnodušno prenašati, so mu začeli nasprotovati na vse mogoče načine. Ker se njihovim naklepom ni mogel upirati, je zbežal iz mesta, še prej pa vatikansko baziliko oropal dragocenosti. Zato so tuskulanski grofje na njegovo mesto vsilili Benedikta VII., nečaka bivšega konzula Alberona. Tako (poroča) Mabilonij, in po Mabiloniju tudi Pagij. Nadalje je v naši bližini sv. Ulriku, augsburškemu škofu, sledil Henrik, prvi s tem imenom, o čigar rodu, izvolitvi in dejanjih lahko dobimo podatke v Augsburški hierarhiji našega preč. p. Korbiniana Khamma.

Kaj vse je škofu Abrahamu in freisinški cerkvi v Kristusovem letu 974 podelil cesar Oton II., bo razvidno iz treh naslednjih listin, ki jih tu predstavljamo zanimanju učenih ljudi, tako da se bo izkazalo, ali je resnično to, kar o dejanjih našega Abrahama poleg povedanega k prejšnjemu letu pridajajo nekateri novodobni pisci. Prva listina torej, izdelana v mesecu maju, se glasi tako.

I.

V imenu svete in nedeljive Trojice.

Oton, po milosti božji vzvišeni cesar.

Naj ve prizadevnost vseh naših sedanjih in prihodnjih zvestih podložnikov, kako je častiti Abraham, škof freisinške cerkve prišel do naše Vzvišenosti in se pritožil, da so bili nekateri kraji, določeni sredi teh grofij, ki se po domače imenujejo Pustrussa, Lurno in Katubrija, krivično in nezakonito odvzeti omenjeni freisinški cerkvi. Mi pa smo po posredovanju naše spoštovane matere Adelhaide in našega nečaka, namreč vojvode Henrika, soglašali z njegovimi prošnjami ter kar smo imeli posesti med temi prej omenjenimi grofijami, se pravi, kjer se reka Pudio izliva v Rionh, od tega kraja navzgor, ozemlje na obeh bregovih iste reke z grofijo Katubrije in od tam do reke Affulturbach, gore tako imenovane, namreč Nemes, Anaganto, Walcum, Munaga, Fiscalina, Cunisello, Plezzes, Žage, Pragas, šestino bodisi vse, pa naj se imenuje kakorkoli, in že so med temi prehodi rek Pudia in Rionha gore, doline in ravnine, smo jih podrgli omenjeni cerkvi in škofu v oblast in po listini našega izročila spet obnovili, kakor smo zvedeli, da je bilo to izročeno od naših kraljevskih predhodnikov. Razen tega tudi z našo cesarsko oblastjo ukazujemo: karkoli se v teh krajih porodi, pri lovu ali ribolovu, naj si nihče ne drzne vmešavati se brez dovoljenja škofa. Če bo kdo prekršil to določilo, naj škofu ali njegovemu zastopniku plača kraljevsko globo. Ukazali smo, da se ta ukaz zapiše, s čimer ukazujemo, da vse omenjene stvari z večno pravico pripadajo freisinški cerkvi. Da pa bi ta naša podelitev bila trdna in neomajna, smo to lastnoročno potrdili in opremili s svojim pečatnim prstanom.

Znamenje gospoda Otona, nepremagljivega vzvišenega cesarja.

Kancler Willigisus podpisal namesto nadkanclerja Ruodberta. Dano petega dne pred junijskimi kalendami v 974. letu Gospodovega utelešenja, v prvi indikciji, v trinajstem letu kraljevanja gospoda Otona, pa petem /letu/ cesarovanja. Storjeno v Alistattu.

Drugi ukaz je bil izdan v mesecu juniju istega leta in predstavlja znamenito darovnico, ki jo je Oton naklonil škofu Abrahamu na tale način (V prevodu Primoža Simonittija objavljen v Loških razgledih 1973 /20 str. 13-14.)

V imenu svete in nedeljive Trojice.

Oto, po milosti božji vzvišeni cesar.

Naj ve prizadevnost vseh naših tako sedanjih kakor prihodnjih zvestih podložnikov, da [imamo] po posredovanju naše ljubljene matere Adelhajde in našega zvestega podložnika vojvode Henrika nekatere dele naše posesti, ki leže v vojvodini prej imenovanega vojvode in v grofiji grofa Popona, ki se imenuje Kranjska ali z ljudskim izrazom Kranjska marka. V tej grofiji je namreč majhen potok, imenovan v jeziku Slovanov Žabnica. Ves ta svet od njegovega izvira, kjer se dvigajo strme vzpetine ali gorski vrhovi, tja na zahodno stran do Selc z vsem, kar spada k njemu, ter planino Pečano, nadalje ozemlje onstran Sorice do gore Lubnika, goro sámo do večje reke, ki se imenuje Sora, oba bregova te reke vse do ustja prej omenjenega potoka Žabnica ter odtod navzgor do vrelca ali izvira tega potoka in vse, kar imamo v posesti med njunim sotočjem, to je kraje, imenovane Žabnica, Lonca, Suha in še enkrat Selca, ali kakor koli bi se že imenovali - vse to smo podarili v last nekemu našemu zvestemu, naduse nam dragemu podložniku, ki se imenuje škof Abraham, in to z vsemi stvarmi vred, ki po pravu in zakonih pripadajo prej omenjenim krajem, z domačijami in stavbami, podložniki obeh spolov, kar bi se jih tam našlo v naši lasti, z obdelanimi in neobdelanimi polji, s travniki, pašniki, gozdovi, vodami in vodnimi tokovi, z mlini, ribjimi in drugimi lovišči, trtami in vinogradi, s prehodnim in neprehodnim svetom, z dohodki in izdatki, s prejšnjimi in prihodnjimi terjatvami, s premičninami in nepremičninami. Kakor smo zapisali zgoraj, hočemo, naj ima prej imenovani škof vse to v trdni lasti brez vsakršne ovire ali ugovora. Vrhu tega naj ima vsepovsod v tisti pokrajini, kjer se v našem gozdu ali kjer koli drugje pasejo prašiči, krmo za svoje prašiče, ki se bodo tam hranili. In noben grof ali vojvoda ali katera koli druga oseba naj se v ničemer ne vmešava [v to posest] brez dovoljenja ali ukaza prej imenovanega škofa Abrahama ali človeka, ki bi mu jo škof zaupal v upravljanje.

In da bi bila veljavnost te naše podelitve še bolj trdna in neomajna, smo tudi zapovedali, naj se ta naš pričujoči ukaz zapiše in zapečati z odtisom našega pečatnega prstana, s katerim hočemo in zatrdno zapovedujemo, naj ima prej imenovani škof po svoji svobodni presoji pravico, da [to posest] obdrži, jo zamenja, izroči ali stori z njo, kar ga bo volja; in da bi naši zanamci v prihodnje to verjeli po resnici, smo ta ukaz spodaj lastnoročno potrdili. Znamenje gospoda Otona, nezmagljivega cesarja.

Pregledal jaz, kancler Willigisus, v imenu nadkanclerja Rodberta.

Dano drugega dne pred julijskimi kalendami v letu Gospodovega utelešenja 974, v drugi indikciji, v trinajstem letu kraljevanja in sedmem letu cesarovanja gospoda Otona. Storjeno v Triburu.

Tretji ukaz Otona II., zapisan v mesecu novembru, se glasi takole (V prevodu Primoža Simonittija objavljen v Loških razgledih 1973 /20 str. 14-15.)

V imenu svete in nedeljive Trojice.

Oto, po milosti božji vzvišeni cesar.

Naj ve prizadevnost naših tako sedanjih kakor prihodnjih zvestih podložnikov, da smo, ponižno naprošeni po primernih in zelo spoštljivih prošnjah naše ljubljene soproge Teofane in našega dragega nečaka, bavarskega vojvode Henrika, častitemu in naduse pobožnemu možu Abrahamu, škofu svete freisinške cerkve, ki ga z nami družijo spoštljivo prijateljstvo, neki del naše posesti, ki leži v pokrajini, imenovani z ljudskim izrazom Kranjska, in v marki in grofiji grofa Popona, to je od tam, kjer začne izvirati potok Žabnica, takoj proti zahodu gorske vrhove in umes ležeče gozdove do Pečane in naprej do meja teh gora, nadalje od tam, kjer izvira potok Hotaveljščica, naprej do tistega kraja, kjer se izliva v reko Soro, ter naprej čez Soro do vrha gore, ki leži ob Sori in se širi proti vzhodu, in naprej po tej gori in dolinah do gradu, ki se po ljudsko imenuje Bosisen, ter navzdol tolikšen del brega, kolikor daleč seže dolžina enega orala, do plitvine, ki jo po ljudsko imenujejo Stresov brod, ter od tam na drugo stran te reke proti zahodu do poti, ki se imenuje Kranjska pot, in navzgor po tej poti vse polje, kolikor ga leži na južni strani te poti, tako da te meje zajemajo območje Praš in gozdč, ki se po ljudsko imenuje Sorška dobrava, in da po sredi razdelijo svet, ki leži med Prašami in Maučičami, ter naprej do prej omenjenega potoka Žabnice - po naši cesarski oblasti podelili in zatrdno prepustili v last in trajno uporabo z obdelano in neobdelano zemljo, s travniki, pašniki, gozdovi, stavbami, vodami in vodnimi tokovi ter z že omenjenim gozdom, z lovišči, ribjimi lovišči, mlini, premičninami in nepremičninami, s prehodnim in neprehodnim svetom, z dohodki in izdatki, s prejšnjimi in prihodnjimi terjatvami in usem, kar spada zraven po pravu in zakonih.

Zapovedujemo tudi in ponovno določamo našo oblast nad ozemljem od potoka Žabnice proti zahodu do Pečane in od tam že omenjenega potoka Hotaveljščice in od tam do reke Sore ter nad vsem, kar je kjer koli že sicer obseženo med navedenimi kraji, in po kraljevskem in cesarskem običaju ukazujemo, naj vsaka oseba, ki bi v že imenovanih manjših gozdovih ali širnih gozdnih območjih s psi ali kakor koli že lovila kakršne koli divje živali, če je to storila brez škofovega dovoljenja, brez pomišljanja plača škofu samemu globo, ki bi jo zavoljo takega prekrška dolgovala naši državni blagajni, določi pa jo po svoji oceni škof kot zemljiški gospod.

To in vse drugo, kar smo povedali, naj bo urejeno tako, da že imenovani škof sam odslej uživa pravico do svobodne presoje o tem, ali bo uso to posest obdržal, dal, prodaj, zamenjal ali z njo storil, kar ga bo že volja.

In da bi vsi sinovi božje cerkve na veke trdno in neomajno verjeli v veljavnost te naše podelitve, smo zapovedali napisati ta list, ki smo ga zapečatili z našim pečatnikom in ga spodaj lastnoročno potrdili.

Ukazujemo tudi, naj nima noben grof ali sodnik ali dekan ali kakšna druga oseba pravice, da bi se v to vmešavala brez dovoljenja škofa ali človeka, ki bi mu ta tako naročil.

Znamenje gospoda Otona, uzvišenega cesarja.

Podpisal jaz, kancler Willigisus, v imenu nadkanclerja Rodberta.

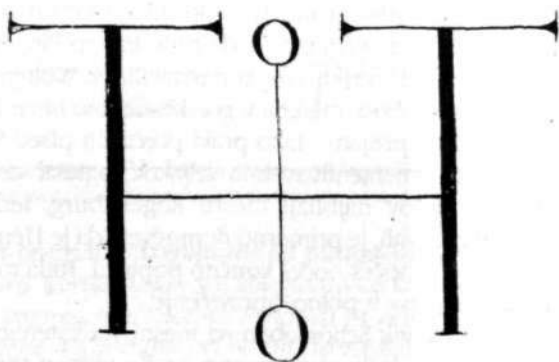
Dano devetega dne pred decemberskimi kalendami v letu Gospodovega utelesenja 974, v drugi indikciji, v trinajstem letu kraljevanja in sedmem letu cesarovanja gospoda Otona. Storjeno v Heiligenstadtu. Amen.

Učen bralec bo opazil, da vse te tri listine navajajo Kristusovo leto 974 in trinajsto leto Otonovega kraljevanja: torej se ta leta kar lepo ujemajo; toda da se v prvi navaja prva indikcija ter peto leto cesarovanja Otona II., je gotovo napaka prepisovalca. Tudi v drugi listini je šesto leto cesarovanja istega Otona napačno označeno. Mnogo popolnejše časovne oznake ima tretja listina, katere original je ohranjen: Kristusovo leto 974 se pravilno ujema z drugo indikcijo, s trinajstim letom Otonovega kraljevanja in sedmim cesarovanja; če je, kar je znano, Oton prejel cesarsko krono v Kristusovem letu 967 in sicer za praznik Kristusovega rojstva, potem je bilo leto 974 do istega praznika zanj sedmo leto: vsaj tako bo razvidno njim, ki znajo misliti.

Toda kaj bodo ob teh listinah rekli tisti, ki pišejo, da je zaradi praznega govorjenja freisinškega škofa Abrahama v tem istem Kristusovem letu 974 častihlepije bavarskega vojvode Henrika zahrepenelo po cesarstvu in si pridobilo za podanike tudi bolj oddaljene vladarje? Poslušaj bralec! Cesar Oton II. je bil v mesecih maju, juniju in novembru tistega leta izredno darežljiv do Abrahama in ga je v zadnji listini imenoval

škofa, ki ga z nami družiti spoštljivo prijateljstvo, in nadse pobožnega moža.

Kako pa bi bilo mogoče, da Oton za tiste velike in zelo hude spletke (kakršne tisti novi pisci sramotno pripisujejo Abrahamu) ne bi bil vedel in bi bil škofa Abrahama ne kot nadse pobožnega moža, temveč kot najhujšega sovražnika in od vseh najbolj nehvaležnega hotel počastiti s tolikšnimi darovi? O da bi ti nenaklonjeni pisci ne bili očitni lažnivci, temveč

Podpis cesarja Otona II. (po objavi v Historia Freisingensis, Freising 1724–1729, str. 179)

oproščeni obrekovanja, naperjenega v škofa Abrahama! O da bi nam ne bilo treba domnevati, da so v želji po pisanju zanimivih zgodb in v nasprotju z vsakršno staro poštenostjo prikrili naziv *Prepirljivec* ter z namenom, da bi Henrika lahko imenovali *Pobožnega*, vso težo dogodki hoteli zvaliti na škofa Abrahama! Tisti pisci, ki morda niso verjeli, da bo Arenbeckovo delo (ki smo ga videli kot prvotno in originalno) kdaj prišlo v javnost, tega istega Arenbecka povsem brezuspešno skušajo navajati sebi v

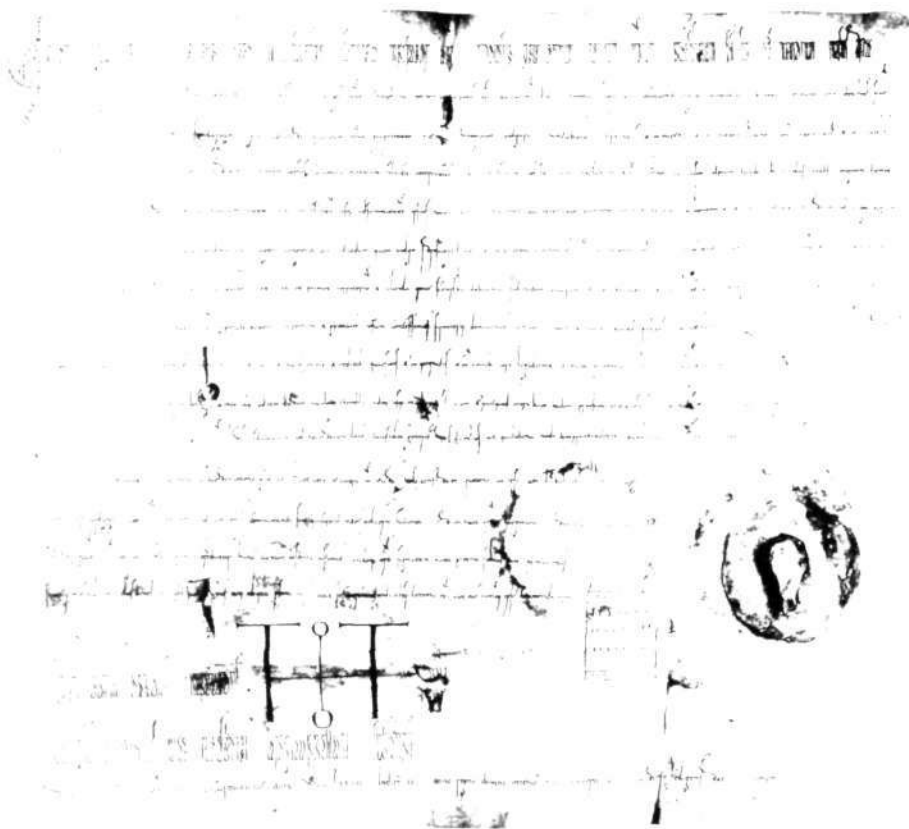
prid. Vendar Arenbeck začetka nemirov ne pripisuje Abrahamu, temveč njegovo sodelovanje povezuje šele z naslednjimi leti. Mnogo bolj resnične podatke ima prečastiti pisec Mavzoleja sv. Emeramna, saj navaja, da je bavarski vojvoda Henrik po nasvetu in spodbudi najbližjih sorodnikov in prijateljev (ne pa škofa Abrahama) leta 976 začel z nemiri ter sklenil zvezo z augsburškim škofom Bertholdom Palatinom ter koroškim mejnim grofom Henrikom: sebe je oklical za kralja ter v cerkvi svetega Emeramna prejel krono iz rok freisinškega škofa Abrahama. To in nič drugega piše o Abrahamu na podlagi listin svoje cerkve (v kateri je bil Henrik kronan z diademom) nadvse učeni opat, kateremu je po vsej pravici treba dati prednost pred tujimi. Schönleben v svoji *Kranjski* piše takole: *v Nemčiji je Henrik Bavarski zgrabil za cesarska znamenja ter freisinškega škofa Abrahama pripravil do tega, da mu je ob slovesnosti ustoličevanja nadel krono*. Tako naj bi po njegovem mnenju Henrik zavedel Abrahama in ne Abraham Henrika. In najbrž bo kdo verjel, da je našega Abrahama navdajalo sovraštvo do Otona, njegovega največjega dobrotnika (kot piše marsikdo drug), ne pa morda do bavarskega vojvode Henrika (čigar provinca je vključevala tudi celotno freisinško škofijo)! Morda so ga strah, morda izsiljevanje in prepričevanja privedli do tega, da je onega okronal, posebno še, ker je s tem soglašalo tudi toliko drugih vladarjev, namreč danski Harald, poljski Misekon, češki Boleslav, koroški Henrik, pa tudi škofje v Magdeburgu, Mainzu in Augsburgu? Vidiš, bralec, da Abrahamu nikakor ne odvzemamo vse krivde, ker povsem priznavamo, da je končno bil del krivde tudi na njegovi strani; pač pa le to trdimo, da Abraham ni bil hvalisav zastavonoša in pobudnik onih tako hudih nemirov.

Toda zakaj (bo marsikdo rekel) je prav Abraham zunaj svoje cerkve in sicer v Regensburgu nadel krono Henriku in ne kdo drug od bavarskih škofov? Skušamo odgovoriti in prav verjetno je, da se je to zgodilo zato, ker so se drugi bolj oddaljeni bavarski škofje Henriku laže zoperstavili, sv. Wolfgang pa, tedaj regensburški škof, se je prav v tistem času umaknil v gorsko samoto blizu Abernskega jezera, da bi se izognil Henrikovim razprtijam - tako pravi prečastiti pisec Mavzoleja. Ker je izmed bavarskih škofov poleg omenjenih svetnih veljakov soglašal samo Abraham in ker je bil v številu soglasnih škofov najbližji mestu Regensburg, tedaj glavnemu mestu Bavarske v posvetnih zadevah, je primerno domnevati, da je Henrik od njega zahteval, da ga mazili, Abraham pa je hočeš nočeš končno popustil. Toda to bodi rečeno v pravično obrambo Abrahama, ne pa v polno opravičenje.

Sicer pa Ludvik Schönleben na mestu, na katerega smo se sklicevali prej, domneva, da je darovnico loškega gospostva na Kranjskem treba pomakniti nazaj na Kristusovo leto 973. Vendar Schönleben naših dokumentov ni videl; nadalje isti pisec mesto Loka (po domače Škofja Loka), glavno mesto obsežne posesti, imenuje Locopolis, v seznamu pa Lacopolis. Ta posest je med tolikimi drugimi prefekturami freisinške cerkve še danes gotovo nekaj posebnega: iz tega se da spoznati, koliko Freising dolguje svojemu škofu Abrahamu.

V. Izgnanstvo škofa Abrahama.

O Henriku Prepirljivcu in našem škofu Abrahamu, ki ju je cesar Oton II. kmalu nato poslal v izgnanstvo, pisci kar precej pišejo, toda glede leta dejanja in krajev izgnanstva je pri njih dosti nesoglasij. Schönleben zadevo pripiše letu 974. Piše namreč tako: *Istega*

Darilna listina 23. novembra 973 (kopija izvirnega besedila)

leta je bil freisinški škof Abraham pregnan v izgnanstvo od cesarja Otona in je zbežal na Koroško, kjer je pri jezeru Wertsee ustanovil kolegialno Cerkev z dekanom in petimi kanoniki, posvetil cerkev svetima mučencema Primožu in Felicijanu, prinesel njune relikvije, ki so sedaj shranjene v Kamniku pri očetih frančiškanih pod glavnim oltarjem. Tako on. Mi nikakor ne zanikamo, da te cerkve ne bi bil ustanovil in posvetil Abraham, in Abrahamu kajpak po pravici tudi čestitamo; toda prisiljeni smo, da na podlagi cesarjevih navodil povsem drugače mislimo o času in kraju begunstva, saj je prav istega leta našemu Abrahamu podelil stvari, o katerih smo poročali zgoraj. Drugi pisci kot kraj Abrahamovega izgnanstva navajajo Korbejo, drugi Trevir. Henrika Prepirljivca nekateri pisci pošiljajo v Ingelheim, drugi v Trevir, nekateri v Trajekt. Drugi pišejo, da se je Henrik rešil z begom, nekateri zagovarjajo beg na Češko, drugi na Koroško; gotovo je samo to, da je vsak od njiju začasno živel v izgnanstvu.

P. Adam Widl je v svojem *Sv. Sebastijanu Eberspergenskem* poročal po Brunnerju, da je Henrik, proglašen za sovražnika države, izgnan iz pokrajine ter pridržan bodisi

v Passauu bodisi v Freisingu, skupaj s škofom Abrahamom prišel pod Otonovo oblast ter daleč od Bavarske nastopil pregnanstvo; pri tem dodaja tole: *takoj nato se je zgodila stvar, ki bo resnično omembe vredna za vse zanamce. Med svetimi zaščitniki vojvode Henrika je bil g. Maternus, katerega je častil s posebno vdanostjo in ga z mnogimi prošnjami klical na pomoč kot zaščitnika v svoji ječi, da bi z njegovo pomočjo ponovno pridobil drago svobodo, pred kratkim izgubljeno zaradi nemirov. In prošnje niso bile zaman; kajti ne kmalu zatem se je zdelo, da se je sv. Maternus v spanju prikazal Henriku in ga z izrecnimi besedami opomnil, naj, če se on sam in škof Abraham ter ostali želijo osvoboditi vezi, sveto prisežejo in obljubijo naslednje stvari: prvič naj ponižno proseči gredo v Ebersperg ter pri oltarju prvega mučenca svetega Štefana počastijo njegove (Svetega Materna) relikvije, ki so tam shranjene; drugič naj obnovijo prekinjeno prijateljstvo z grofom Ulrikom (Semptenskim) in se pobotajo; tretjič naj škof Abraham takoj pospeši posvetitev eberspergenske cerkve, kar je bilo v tako dolgem času preprečeno; pod temi in nobenimi drugimi pogoji bodo dosegli osvoboditev. Tako Maternus, in ne zaman. Svetnikove besede so bile okronane z dejstvi. Oba sta bila proti pričakovanju osvobojena nadzora, šla naravnost v Ebersperg, tam kleče pred oltarjem izpolnila obljubo g. Maternu; vendar so se slabo zacelile brazgotine, ki so se pozneje spet odprle, kot običajno, sovraštvo sta pravzaprav spremenila v lep zgled in se iz strahu pred Otonom spet zatekla h Koroščem. Enako pa je Abraham, krajevni ordinarij, kot pravijo, grofu Ulriku takoj dal možnost, da pokliče škofa od koder bi hotel, kateri bi s svetimi obredi posvetil eberspergensko cerkev. Tako on in dodaja, da je to cerkev pozneje posvetil Friderik Salzburški. Leta dogodka P. Widl ne navaja: pa tudi mi ga ne navajamo, temveč samo zagovarjamo, da ti dogodki (kakorkoli so se torej zgodili) segajo vsaj v Kristusovo leto 974, toda premakniti jih je možno na nekoliko poznejša leta. Zagotovo pa o našem Abrahamu, kjerkoli že je preživljal izgnanstvo, domači dokumenti za nekaj let molčijo.*

Sedaj pa je naše pisalo treba obrniti k drugim istočasnim dogodkom.

VI. Druga dejanja v času Abrahamovega izgnanstva.

Ko je Benedikt VII. dosegel papeški prestol, je v Kristusovem letu 975 razglasil sinodo in Frankona, ki se je oklical za Bonifacija VII., kaznoval z izobčenjem, kot obširno zatrjuje Pagij. V istem letu je bil padovanski škof Pilgrin povzdignjen v nadškofa. Dokument o tem navaja Düker, toda Mezger ga v *Salzburški zgodovini* zelo učeno preverja in zavrača. Ko je bil odstavljen in poslan v izgnanstvo bavarski vojvoda Henrik, je bil na njegovo vojvodsko mesto postavljen Oton, vojvoda Švabske, ki se je v Kristusovem letu 978 pomilujoče zamislil nad velikanskimi razvalinami nekoč zelo obsežnega samostana pri Tegernseeju in je cesarja Otona ponižno prosil, da bi na istem kraju, tedaj oropanem vsega imetja in dobrin, obnovil čaščenje Božjega imena. Cesar je uslišal vojvodo, iz Trevirenskega samostana sv. Maximina poklical meniha Hartwika in ga postavil za opata novo uvedeni benediktinski naselbini; dodal je velikansko posest, samostan pa obdaril s posebnimi privilegiji ter ga sprejel v cesarsko zaščito in obrambo. V tegernseeški kroniki pri preč. P. Bernardu Peziju beremo, da se je obnova tega samostana začela v Kristusovem letu 978 ter da je opata Hartwika potrdil in blagoslovil freisinski škof Abraham, v Kristusovem letu 982 pa je že umrl. Toda ker je bil prav v teh petih letih

Abraham najbrž še v izgnanstvu, ne vemo, ali smo zelo oddaljeni od resnice, če dodamo, da je bila ta potrditev in blagoslovitev opata Hartwika morda izvršena po drugem škofu, kateremu bi bil Abraham opravilo zaupal, ali pa bi bila tudi v zvezi s posvetitvijo eberspergenske cerkve, /kar/ smo rekli drugod: četudi to dopustimo, je milost posvetitve enako in povsem treba imeti za sprejemljivo in jo pripisati Abrahamu.

Največ prostora bi tu namenili ekspedicijam cesarja Otona II., ki jih je v tem času izvedel proti Čehom, Galcem, Grkom in Saracenom, pa tudi (kot pišejo nekateri) proti odstavljenemu vojvodi Henriku, ki je bil nemiren celo v izgnanstvu: prav tako bi lahko pripovedovali o čudovitih dejanjih regensburškega škofa sv. Wolfganga; toda ker so te stvari precej daleč od naše teme, jih je treba opustiti. Oton, za katerega smo rekli, da je bil postavljen za vojvodo Bavarske, je umrl bodisi v bitki z Grki, v katero se je nesrečno spustil cesar, bodisi na povratku iz Italije – tako poročajo bavarski pisci –, sinu Henriku Mlajšemu ali Koroškemu pa je isti cesar podaril vojvodstvo Bavarske. Sam cesar Oton II. je v Kristusovem letu 983 svojega sina Otona, po vsem tem tretjega z istim imenom, proglasil za sovladarja, nato umrl in bil pokopan v Rimu, potem ko se je pred svetom za nekaj let izkazal kot primer spremenljive sreče v Marsovi igri.

Ko je Oton II. umrl, je bil spet osvobojen vojvoda Henrik, ki je po smrti Henrika Mlajšega oziroma vojvode Koroške začel z novimi spori; Otona III. je spravil pod svojo oblast, se potegoval za cesarstvo, pri čemer so se mu pridružili bavarski škofje, med katerimi je bil tudi Abraham – lahko tako sklepamo –, ki se je po našem mnenju prav tedaj vrnil iz izgnanstva. Toda Oton III. se je ob pomoči nemških plemičev rešil iz nevarnosti in ujetništva, tekmeču vzel palmo /zmage/, bil nato zaradi modrosti imenovan *čudo sveta* in bil v Kristusovem letu 984 okronan v Aachnu.

Med tem je v istem letu Benedikt VII., ki ga prištevamo med srečnejše papeže tega stoletja, prenehal voditi Cerkev, sledil pa mu je Peter, škof v Paviji, nadkancler Otona II., ki je nato v pontifikatu prevzel ime Janez XIV., toda ga obdržal samo za nekaj mesecev. Komaj je namreč Frankon ali Bonifacij VIII., ki smo ga večkrat omenili, zvedel za smrt Benedikta VII., je takoj prihitel iz Konstantinopla, zbral četo izprijenih tovarišev, spravil Janeza v ujetništvo, ga izčrpal z lakoto in se nasilno prirnil do Petrovega sedeža; na njem pa je sedel samo nekaj mesecev, po božjem maščevanju je bil izgnan iz življenja in apostolskega sedeža ter bil končno komaj obdarovan z grobom. V Kristusovem letu 985 mu je sledil Janez XV., o katerem Pagij nekoliko razpravlja ob tistem letu.

VII. Ostala dejanja škofa Abrahama.

Že zgoraj smo sklepali in še vedno mislimo, da se je škof Abraham skupaj s Henrikom Prepirljivcem, vojvodo Bavarske, takoj po smrti cesarja Otona II. vrnil na svoj sedež. Povsem gotovo je, da se je pred Kristusovim letom 980 pobotal tako s cesarjem Otonom III. kot s cesarico in to se lahko dokaže s pomočjo znamenite darilne listine, ki je bila prav v tistem letu napisana za Abrahamu in se glasi takole:

V imenu svete in nedeljive Trojice.

Oton po božji naklonjenosti kralj.

Naj torej ve prizadevnost vseh naših, namreč sedanjih in prihodnjih zvestih podložnikov, kako smo ponižno naprošeni po primernih in zelo spoštljivih prošnjah naše ljube matere Teofane in našega naduse dragega nečaka, karantanskega vojvode

Henrika, častitemu možu Abrahamu, škofu svete freisinske cerkve, ki ga z nami družijo spoštljivo prijateljstvo, neki del naše posesti, ki leži v pokrajini, z ljudskim izrazom imenovani Kranjska, in v marki vojvode Henrika in v grofiji grofa Walsilona, prav tam, kjer začinja izvirati potok Žabnica, takoj nato proti zahodu gorske vrhove in vmes ležeče gozdove do Pečane in tako naprej do meja teh gora; nadalje od tam, kjer izvira potok Hotaveljščica, pa do tistega kraja, kjer se izliva v reko Soro, in naprej čez Soro do vrha same gore, ki leži ob Sori in se širi proti vzhodu, in naprej po tej gori in po dolinah do gradu, ki se po ljudsko imenuje Bosisen, in takoj nato od istega gradu tja do potoka, ki se imenuje Gotzthe, pa do vrhov gora ob Sori in potem kjer se omenjeni potok na južni strani izliva v Soro, in tako nepretrgoma do tam, kjer se Sora izliva v Savo, in kolikor je tam krajev med obema posestima, namreč škofa Abrahama in grofa Werharda, izvzemši Pribislavovo lastnino, ki mu je bila podarjena po naši kraljevski izročitvi, vse to, kar je v celoti pripadalo nam, smo dali podariti v last škofu Abrahamu in breg ob Sori, kolikor daleč seže dolžina enega orala, do plitvine, ki se po ljudsko imenuje Stresov brod, ter od tam na drugo stran te reke proti zahodu do poti, ki se imenuje pot Kranjcev, in navzgor po tej poti vse polje, kolikor ga leži na južni strani te poti, tako da te meje zajemajo območje Praš in gozdič, ki se v ljudskem jeziku imenuje Sorska Dobrava, ter da po sredi razdelijo svet, ki leži med Prašami in Mavčičami, in naprej do prej omenjenega potoka Žabnice – po naši kraljevski oblasti podelili in za trdno prepustili v lastno uporabo z obdelano in neobdelano zemljo, s travniki, pašniki, gozdovi, stavbami, vodami in vodnimi tokovi ter z že omenjenim gozdom, z lovišči, ribniki, mlini, premičninami in nepremičninami, s prehodnim in neprehodnim svetom, z dohodki in izdatki, s prejšnjimi in prihodnimi terjatvami in vsem, kar spada zraven po pravu in zakonih. Zapovedujemo in ponovno določamo našo oblast nad istimi kraji od potoka Žabnice proti zahodu prav do Pečane in od tam do že omenjenega potoka Hotaveljščice in od tam do reke Sore ter nad vsem, kar je kjerkoli že sicer obseženo med temi navedenimi kraji; in po kraljevskem in cesarskem običaju ukazujemo, naj vsaka oseba, ki bi v že imenovanih manjših ali večjih gozdovih s psi ali kakorkoli že lovila kakršnekoli divje živali, če je to storila brez škofovega dovoljenja, brez pomišljanja plača škofu samemu globo, ki bi jo zovoljo takega prekrška dolgovala naši državni blagajni po določitvi zemljiškega gospoda. To in vse drugo, kar smo že povedali, naj bo urejeno tako, da že imenovani škof sam odslej uživa pravico do svobodne odločitve o tem, ali bo uso to posest obdržal, dal, prodal, zamenjal ali z njo naredil po svoji volji. In da bi vsi sinovi svete božje cerkve na veke trdno in neomajno verjeli v veljavnost te naše podaritve, smo ukazali napisati ta list in ga zapečatili z našim pečatnikom in ga spodaj lastnoročno potrdili. Zapovedujemo tudi, da noben grof, noben sodnik ali dekan, ne kaka druga oseba nima pravice vmešavati se v to brez dovoljenja škofa ali njegovega pooblaščenca. Znamenje Gospoda Otona, preslavnega kralja. Pregledal jaz, škof in kancler Hildibald v imenu nadškofa Willigisa. Dano prvega oktobra v letu Gospodovega utelešenja 989, v drugi indikciji, pa v šestem letu kraljevanja Otona III. Storjeno v Frankfurtu srečno. Amen.

Iz tega čudovitega dokaza cesarske darežljivosti je jasno in očitno, da je bil škof Abraham Otonu III. končno zelo priljubljen, da se je ne samo opral tistega madeža, ki si ga je bil nadel proti cesarjevemu očetu, temveč se je povrh izkazal za vrednega

velike cesarske naklonjenosti. Poleg tega se iz iste listine potrjuje tudi to, kar smo rekli že prej, namreč da je škof Abraham imel nekatere lastne posesti na Kranjskem, saj kralj izpričuje, da Abrahamu podarja zamljišča, ki mejijo na njegovo lastnino.

Sicer pa je istega leta umrl Henrik Mlajši, vojvoda Koroške; sama Koroška pa je bila dodeljena Henriku Bavarskemu, kot piše Brunner; naslednjemu letu, Kristusovemu 990, P. Mezger pripisuje smrt solnograškega nadškofa Friderika in izvolitev Hartwika izmed grofov Spanheimov.

V tej freisinški škofiji so eberspergenski kanoniki (ki jih P. Adam Widl poimenuje po sv. Avguštinu) od grofa (Ulrika) že prej večkrat prosili za odpust, namreč zato, ker *je število romarjev usak dan raslo, sami pa so menili, da je za njihovo tako zaželeno premišljevanje v tihoti zaradi hrupa ljudi manj poskrbljeno; prepričani so bili, da je več vredno ravnanje Magdalene, ki ljubko poseda pri Kristusovih nogah in premišljuje, kakor pa ravnanje Marte, ki je zaskrbljena in zaposlena z mnogimi stvarmi; končno so dobili dovoljenje za odhod, za kar so tolikokrat prosili. Torej so odšli, v Ulriku pa je ostalo hrepenenje po njih; tako na široko razlaga hvaljeni pisec, ki potem dodaja še to: Da torej v teh razmerah Ebersperg, ki je bil že slaven zaradi pobožnosti in čudežev, ne bi bil prikrajšan za sveto pomoč in da ne bi ostal zapuščen, je Ulrik sklenil, da takoj od drugod pokliče skupino najodličnejših mož. To so bili oni častiti očetje sv. Benedikta, po celi Nemčiji vseprek znani po svoji vrlini, znanju in dobrem življenjskem slogu. Ko so že bele pokrajine bile pripravljene za žetev, so, opremljeni s posebnimi nogami oznanjevalcev evangelija, prišli v Ebersperg v letu 990 po Kristusu Rešeniku. Njihov prvi opat Reginbold je bil izbran in poklican itd. iz Augsburga, iz slavnega samostana, kot sedaj rečejo, svetega Ulrika in svete Afre. Te in številne druge stvari /navaja/ P. Widl, čigar knjižico, na katero smo se doslej pogosto sklicevali, prepuščamo bralcu v presojo; opozarjamo le na to, da Reginbold ali Reginbald v Kristusovem letu 990 ni mogel biti poklican iz slavnega augsburškega samostana svetega Ulrika in svete Afre, ker je bil ta ustanovljen šele leta 1012; Reginbald, prvi opat, pa je bil nato šele po treh letih premeščen v Ebersperg, kakor zremo iz augsburške Hierarhije P. Korbiniana Khamma.*

Leta 992 je cesar Oton našemu škofu Abrahamu potrdil ono darovnico, ki jo je njegov ded Oton Veliki že zdavnaj namenil tako freisinški kot innichenski cerkvi. Vsebina listine je naslednja:

V imenu Svete in nedeljive Trojice.

Oton po božji naklonjenosti kralj.

Naj vedo vsi naši sedanji in prihodnji podložniki, kako je naš zvesti podložnik škof Abraham našim očem dal predstaviti ukaz Gospoda blaženega spomina, našega deda, namreč vzvišenega cesarja Otona, v katerem je bilo vsebovano, kako je sam, po posredovanju svoje ljube družice Adelhaide, vzvišene cesarice in naše drage babice, pa tudi svojega soimenjaka in našega očeta, nekatere cesarske posesti v tarvisanski grofiji ne daleč od reke Vallat in v kraju, ki se imenuje Chunio in leži blizu reke Brente, ki je bil od Wikberta izročен Judu Isaaku, in v kraju, ki se imenuje ribiški in v vincentinski grofiji v območju Gudag preko treh miljniov in na obeh bregovih Prente pravico do prodaje mesa, in na njegovem ozemlju, ki leži med temi določenimi mejami in se imenujejo aunario, in se potem končuje z vodo, imenovano Musone, potem z reko Diso, se potem konča z Litranom, od koder priteče Silus, in od samega prej omenjenega dvora

Gudag, ki se končuje v Auriliji, potem pa v Resciji, torej med temi določenimi mejami, s travniki, pašniki, s prehodnim in neprehodnim svetom, z izdatki in prihodki, s studenci, vodami in vodotoki, ribniki, mlini, z gozdovi in močvirji in z vsemi stvarmi, ki pravično in zakonito spadajo k istemu dvoru, s prejšnjimi in prihodnjimi terjatvami, v blagor svoje duše, v služenje Svetemu Kandidu v Innichenu izročil, v roke njemu zelo dragega škofa z imenom Abraham; seveda s tem določilom, da isti že omenjeni škof do svoje smrti brez vsakega nasprotovanja to obdrži in poseduje celo in neokrnjeno, potem pa izpopolnjeno pripade v služenje svetemu Kandidu v Innichenu, da vekomaj ostane v njegovi lasti in ne preneha; zaradi trdnosti stvari pa je isti že omenjeni častiti Abraham, škof freisinske cerkve, naše Visočanstvo zaprosil, naj mu prav to potrdimo z veljavnostjo naše darovnice. Mi pa iz spoštovanja do naše omenjene babice cesarice Adelhaide in zaradi vnelega služnja, s katerim se nam je sam čisto izkazal vdanega srca, do njegove pobožne prošnje dobrohotno naklonjeni isti prej omenjeni dvor Gudag z vsemi stvarmi, ki mu pravno pripadajo, na enak način kot je očitno bilo napisano prej, po ukazu našega Visočanstva cerkvi sv. Kandida v Innichenu ponovno podarjamo, izročamo in potrjujemo; seveda s tem določilom, da isti že omenjeni škof do svoje smrti vse to obdrži in poseduje brez ugovora; po njegovi smrti naj se v celoti povrne in pripade služnju svelega Kandida v Innichenu, s tem da bo vekomaj ostalo tam. In da bo ta darovnica naše oblasti in potrditev trdna in veljavna, smo ukazali zapisati to listino in jo označiti z odtisom našega žiga. In če se bo našel kak kršitelj tega ukaza, naj /rad ali nerad/ plača tisoč funtov čistega zlata, polovico naši pisarni in polovico omenjenemu škofu ali njegovim naslednikom in innichenski cerkvi.

Znamenje Gospoda Otona, preslavnega kralja. Škof in kancler Hildebald namesto nadškofa Willigisa sem to zapisal; dano sedmega novembra v letu Gospodovega učlovečenja 992, v šesti indikciji, pa v devetem letu kraljevanja Otona III. Izvršeno v Dornburi srečno. Amen.

Ko je ta ukaz Otona III. navedel Konrad Sakrista v četrti ali veliki knjigi /dela/ Traditiones, je o Abrahamu dodal tole. *In ko je od cesarjev to dosegel za svojo cerkev, je samostan povečal z nekakim stolpom ter z različnimi cerkvenimi okraski v plenarijih (namreč z misali) in tapetami skrbno in ponižno okrasil ter vodil ta škofovski sedež 37 let in umrl in bil pokopan v baziliki (bolje v kapeli), katero je bil srečno postavil v čast svetemu Tomažu apostolu. Amen.* Tako Konrad: iz tega spoznamo, da je smrt Abrahama, za katerega smo rekli, da je v Kristusovem letu 957 postal škof, treba prestaviti na Kristusovo leto 994, kar je trdila tudi večina freisinskih kronik. Prav gotovo se tistim, ki Abrahamovo smrt postavljajo na Kristusovo leto 992 in na sedmi junij, očitno dokaže zmota na podlagi prebrane diplome Otona III.; saj se je s to diplomo Abrahamu ugodilo šele sedmega oktobra omenjenega leta. Leto Abrahamove smrti je torej drugod pravilneje postavljeno v Kristusovo leto 994 in to na 15. julij. Vendar Gamanzij na podlagi zelo starega freisinskega koledarja navaja sedmi julij. Weichenstephanenski kodeks navaja Kristusovo leto 993, s čimer soglašajo tudi nekateri domačini.

Nadalje je Konrad na koncu dejanj škofa Abrahama na robu dodal tole: *Omemba cerkvenih predmetov in amiktov, s katerimi je Abraham olepšal in obogatil to cerkev: predusem šest ogrinjal (danes jim rečemo pluviali), opremljenih z zlatimi sponkami, šestnajst drugih ogrinjal z najboljšimi plašči, šest z zlatom izvezjenih mašnih oblek*

(drugače rečemo mašni plašči), *pet z zlatom izvezenih stol s prav tolikimi fanoni* (nameč manipli) *in cinguli. Po en velik zlat in srebrn kelih in srebrna žlička* (za zajemanje Kristusove krvi iz keliha). *Pa še drug zlat /kelih/ s patenami. En humeral s prvovrstnim zlatom. Še drugi štirje opremljeni z zlatom, prav tako pet mašnih plaščev brez zlata, tri dalmatinke z zlatom in dve drugi brez zlata. En sveti palij*, morda po zgledu tistega, ki ga je prvemu freisinškemu škofu sv. Korbinianu podelil Gregor II. in s kakršnim vidimo ogrnjene samega škofa Abrahama kot tudi druge škofe predhodnike in več naslednikov v knjigi Traditiones, ki jo je spisal Konrad Sakrista. *Pregrinjalo* (velum) *za en palij. Galeta* (stvar, ki nam je do sedaj neznana) *srebrna ena. Srebrna škatla ena. Alba pripravljena z zlatom ena.* Iz tega vsakdo lahko spozna, da je bila lepota božje hiše našemu Abrahamu izredno pri srcu.

V Abrahamovem času je bil tudi Henrik Prepirljivec, poglavar Bavarske, spoštljiv do sv. Korbiniana, kar zremo iz Arenbecka, ki v 4. knj. Kronike Bavarcev piše takole: *Z darovnico tega, pravi, vojvode Henrika je nastala srebrna pozlačena glava sv. Korbinijana, ki se do tega dne hrani v freisinški cerkvi; o tem govorijo tudi verzi:*

*Henrik ukaže to sam in v srebru blešči se tu sveti
Korbinijan, ob srebru, ki on ga podaril je Bogu;
Abraham škof dobrohotni žari nam na sliki, v utrdbi
dušo bo svojo zdaj rešil, ki je vsemogočni na veke.*

V času istega Abrahama je neki Ratold, plemeniti duhovnik, varuh in skrbnik freisinške cerkve, vse svoje premoženje v *Puosingi* (morda Pasingu) pred plemenitimi pričami daroval v korist freisinškega svetišča, v Freisingu 8. septembra na praznik *Marijinega rojstva, ob posvetitvi freisinške cerkve*, in, kot domnevamo, na sam praznik sv. Korbinijana, ki v onem času še ni bil s tistega prestavljen na naslednji dan. Potrdilo nudimo v drugem delu pod števil. 1090. Isti Ratold je istega dne izvršil še drugo podaritev vsega svojega premoženja v kraju *Runna, za providendo*, namreč prebendo *fratrov*. To sledi pod števil. 1091. O tem Ratoldu bo pozneje še več povedanega.

Naš Abraham je napravil kar precej zamenjav v svoji cerkvi, o katerih obstajajo potrdila, toda brez kronoloških oznak. Tu je omenjenih mnogo plemenitašev, toda brez priimka; glede njihove genealogije torej ni dopustno bralcu vsiljevati povezav. Dovolj nam bo, če bomo zanamcem zapustili pričevanje, da je bil Abraham, po besedah apostola, *dober skrbnik svoje hiše*.

Morda bo kdo vprašal, ali je Abraham tudi, če podobno dodamo apostolove besede, *imel podložne sinove z vso čistostjo*. Na to je treba odgovoriti, da je tudi Abraham imel podložne duhovne sinove in da je živel z vso čistostjo. Kajti to, kar si nekateri opravljivi izmišljujejo o Abrahamovem prijateljstvu z Judito, materjo Henrika Prepirljivca, za Brunnerjem zavrača Adeltreiter na tale način. *Judita, pravi, je po moževi smrti spoštovala vzdržnost, vendar ni ušla neprijetnim govoricam ljudstva. Ker je namreč izredno spoštovala freisinškega škofa Abrahama ter ga v dvomih prijateljsko spraševala za nasvet, je zašla v hude obtožbe tistih, ki nimajo kaj delati. Toda, ko je umrla, je isti škof med svetimi obredi, ki jih je vodil ob pogrebu pokojne, njen dober glas branil na ta način: preden je vzel presveto hostijo Telesa in Božje krvi, se je obrnil proti ljudstvu in pokojno*

počastil s hvalnicami. Če pa je kdaj – tako je rekel – storila sramotno dejanje, s katerim so sleparji oblatili njeno poštenost, naj Vsemogočni Oče napravi, da bo telo in kri njegovega Sina, ki sta drugim odrešilno zdravilo, meni v pogubo in Juditi v odrešenje. Potem ko je tako rekel, je čist v telesu in duhu vzel najdragocenejši obed krščanske gostije. Ljudstvo je verjelo govorečemu. Vdovam in devicam je vendar ostalo dokazilo, kolikšna previdnost je potrebna pri ohranjanju čistosti in dobrega glasu. Tako on; Gewold pa sramotno Juditino dejanje pripisuje zgodbam Aventina.

Naš Abraham se je /osebno/ udeleževal preizkušanj klerikov, ki so postala običajna v štirih letnih časih; prav tako se je vedno udeleževal kanoničnih ur, da bi drugim dajal zgled; zelo je skrbel za župnijske cerkve in samo izurjene klerike je sprejel med svoje brate; o vsem tem nam pričajo domače Kronike. Na robu četrte Kronike je dodano, da je bil Abraham velik prijatelj in nekoč sošolec opata Aleksandra Kempčana; omogočil je tudi vsa njegova dela. Ta Aleksander je bil od sv. Ulrika, augsburškega škofa, postavljen na čelo kämtenske opatije, po vrsti trinajsti opat, katerega je morala priporočati sama svetost postavitelja in čigar slava se je vsekakor obilno razlivala tudi na našega Abrahama, njegovega zaupnega prijatelja.

V knjižnici stolnega freisingškega kolegija je več kodeksov, ki so bili spisani pod škofom Abrahamom, katere je pred nami videl preslavni mož P. Bernard Pecij Mellicenski, kakor je potrdil v pismu, poslanem nam. Iz tega sklepamo, da tudi v onem barbarskem stoletju, desetem po Kristusu, v Freisingu nikakor ni ponehala ljubezen do književnosti.

Če smrt škofa Abrahama premaknemo na Kristusovo leto 994, spoznamo, da se je poslovil od zemeljskega življenja v desetem letu papeža Janeza XV., v 12. letu izvolitve cesarja Otona III.; ko je bil blaženi Hartwik solnograški nadškof in Kristjan škof v Padovi. Regensburški škof sv. Wofgang je bil v mesecu juliju tistega leta še med živimi, toda tik pred svojim odhodom med nebeščane, kot bomo videli kmalu zatem.

Opomba:

Kronistično dokumentarni življenjepis 15. freisingškega škofa Abraham (975-994) je iz latinščine prevedel Martin Benedik po prvi objavi v: Meichelbeck Karl, HISTORIA FREISINGENSIS, FREISING 1724-1729 str., 173-89. V slovenskem prevodu je ohranjen arhaični stil latinskega izvirnika, z ležečim tiskom poudarjene posamezne besede ali iz raznih virov prevzeta besedila ter uporaba ločil. Za razumevanje besedila nujno dodane prevajalčeve besede ali opozorilne oznake so na ustreznih mestih vpisane med dvema poševnima črtama.